

provincie **HOLLAND**
ZUID

aan de colleges van Burgemeester en wethouders van
de Zuid-Hollandse gemeenten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder
Ons kenmerk
PZH-2020-750410220
Uw kenmerk
-
Bijlagen
programma flexibilisering van de
asielketen

Onderwerp
Programma Flexibilisering van de asielketen;
opvangplekken in Zuid-Holland

Geacht college,

Wij vragen uw aandacht voor de enorme opgave waar wij in de asielketen voor staan: de opvangcapaciteit van het COA bereikt haar grenzen terwijl de vraag naar opvangplekken onverminderd groot blijft.

Daarom vragen wij u dringend om bij te dragen aan het verminderen van de druk op de opvangcapaciteit. Dit kunt u doen door:

- opvangplekken te realiseren door een opvang in uw gemeente te openen, en/of
- vergunninghouders, die aan uw gemeente zijn gekoppeld, sneller te huisvesten, zodat zij niet onnodig opvangcapaciteit bezet houden.

Opvangplekken realiseren

De provinciale opgave aan opvangplekken

De Landelijke Regie Tafel (LRT) heeft op 14 mei 2020 de uitvoeringsagenda Flexibilisering van de asielketen en de kwantitatieve opgave per provincie vastgesteld.

De uitvoeringsagenda schetst een beeld van de toekomst van het asielsysteem en van de toekomstige opvangvormen: gemeenschappelijke vreemdelingenlocaties, satellietlocaties en regionale opvanglocaties. Voor een korte beschrijving van het toekomstbeeld van het asielsysteem en van de opvangvormen verwijzen wij u naar de bijlage onder aan deze brief. Ook heeft de LRT de kwantitatieve opgave van de benodigde opvang in de vorm van regionale opvanglocaties en satellietlocaties en gemeenschappelijke vreemdelingenlocaties bepaald.

Daarmee ligt ook de opgave voor onze provincie vast, namelijk:

- 417 opvangplekken te realiseren in 2020;
- 1.100 opvangplekken, uiterlijk te realiseren in 2021 als compensatie van de opvangcapaciteit van de locaties die in 2021 gaan sluiten (Rotterdam en Rijswijk);
- 2.450 tot 2.700 opvangplekken, te realiseren vóór 2024, in de vorm van een regionale opvanglocaties; en
- 1.430 tot 1.500 opvangplekken, te realiseren vóór 2024 in de vorm van gemeenschappelijke vreemdelingenlocaties of satellietlocaties.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dicht bij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Om in te kunnen spelen op de wisselende behoefte aan opvangcapaciteit gaat de uitvoeringsagenda ervan uit dat ten minste de helft van de opvanglocaties een flexibele opvanglocatie (zie hieronder) is. Met deze flexibele opvanglocaties wordt een bijdrage geleverd aan de urgentie op de woningmarkt, de urgentie op asielopvang en de integratie van de vergunninghouder, waar de gemeenten vanaf medio 2021 medeverantwoordelijk worden (nieuwe wet inburgering van SZW).

Hoe deze opgave aan opvangplekken over de provincie wordt verdeeld, dat wil zeggen welk deel van de provinciale behoefte aan opvangcapaciteit iedere Veiligheidsregio voor haar rekening neemt, zal aan de komende de Provinciale Regie Tafel (2 oktober 2020) worden besproken.

Uitwerking flexibele opvanglocaties

Op flexibele opvanglocaties kunnen naast asielzoekers ook andere urgente woningzoekenden gelijktijdig of volgtijdelijk verblijven. Dit is tijdelijk, op momenten dat COA minder asiel opvangplekken nodig heeft, kunnen de leegstaande plekken worden gebruikt door andere urgente doelgroepen. Zo kan leegstand van de opvang worden beperkt en kan er woonruimte voor een aantal spoedzoekers beschikbaar komen. Een mogelijkheid waar zowel COA als gemeenten baat bij kunnen hebben.

Voor gemeenten heeft een flexibele opvanglocatie het voordeel dat er afspraken over het gebruik van het vastgoed voor de langere termijn worden gemaakt. Het vastgoed blijft, maar het gebruik kan variëren (multifunctioneel gebruik). Partners (gemeente, corporatie, COA) werken samen en maken afspraken over dat gebruik. Zo kan asielopvang sneller worden op- en afgeschaald zonder dat locaties moeten worden geopend of worden gesloten. Dit draagt bij aan bestuurlijke stabiliteit.

Flexwonen en flexibele opvanglocaties

Met Flexwonen wordt bedoeld op huisvestingsoplossingen waarbij men woont op basis van tijdelijke contracten. Flexwonen voorziet in een urgente woningbehoefte.

De woningmarkt in Zuid-Holland kent een enorme druk en Flexwonen kan die druk tijdelijk verminderen door het aanbod van tijdelijke woonoplossingen voor spoedzoekers¹ te vergroten. Door snel extra woonruimte in tijdelijke woningen op (tijdelijke) locaties of in leegstaand vastgoed te realiseren ontstaat een flexibele schil om de bestaande woningvoorraad die kan fungeren als 'ventiel' en die de druk op de woningmarkt verlicht.

¹ Spoedzoekers zijn mensen die met spoed een woonruimte zoeken. Spoedzoekers betreft een brede groep mensen, zoals vergunninghouders, (buitenlandse) studenten, starters op de woningmarkt, gescheiden mensen, mensen die uit hun woning zijn gezet, mensen afkomstig uit een (woonzorg)instelling, arbeidsmigranten en mantelzorgers.

Gezien het belang dat wij aan Flexwonen hechten, bieden wij extra ruimte in het regionale woningbouwprogramma voor initiatieven met 'flexwoningen'. Deze extra ruimte in het woningbouwprogramma kan ook ingezet worden voor het realiseren van de combinatie asielopvang met Flexwonen. Bij deze combinatie kan gedacht worden het afzonderen van een deel van een gebouw of een deel van het complex van gebouwen van de opvang voor Flexwonen. Een vleugel of een verdieping van een gebouw of een gebouw op het terrein van de opvang wordt dan gebruikt om spoedzoekers woonruimte te bieden.

Bij het volgtijdig aanbieden kan het gebouw of het complex van de opvang worden gebruikt voor Flexwonen in tijden dat het COA minder opvangcapaciteit nodig heeft.

Gezien de enorme behoefte aan opvangplekken vragen wij u om samen met uw Veiligheidsregio en uw wonen regio te onderzoeken hoe uw gemeente kan bijdragen aan het realiseren van het aan de komende Provinciale Regie Tafel (2 oktober 2020) te bepalen regionale deel van de provinciale behoefte aan opvangcapaciteit (al dan niet) in combinatie met Flexwonen.

[Redacted]

eid van de wethouder wonen is). Daarom vragen wij u, vanuit uw eigen verantwoordelijkheid en vanuit het besef dat deze maatschappelijk opgave nu om actie vraagt, met alle partijen op een constructieve manier aan het realiseren van deze opgave te werken. Alleen dan komt de benodigde opvangcapaciteit al dan niet in combinatie met Flexwonen van de grond. Desgewenst kunt u hierbij gebruik maken van bestaande kennis als het gaat om het realiseren van opvang al dan niet in combinatie van Flexwonen. Wij verwijzen u naar de interactieve brochure: Flexibele opvang, hoe werkt dat? https://www.coa.nl/sites/default/files/2020-07/253.073%20Flexibele%20Opvang%20Asielketen_opmaak-DEF.pdf Ook kunt u contact op nemen met mevrouw B. Scheper van het COA (telefoonnummer 0610282883, email bjorgescheper@coa.nl).

De aan de gemeente gekoppelde vergunninghouders sneller te huisvesten

Op basis van bestuurlijke afspraken moeten vergunninghouders binnen 10 weken nadat zij aan een gemeente gekoppeld zijn een woning aangeboden krijgen. Daarna zou de vergunninghouder binnen twee weken moeten verhuizen.

Wij stellen vast dat veel vergunninghouders veel langer dan die tien weken moeten wachten voordat zij een woning aangeboden krijgen en daarmee langer opvangplekken bezet houden. Dat heeft weer tot gevolg dat er extra opvangcapaciteit nodig is.

Op 14 augustus 2020 waren er 1.251 vergunninghouders aan een Zuid-Hollandse gemeente gekoppeld, 571 (=46%) daarvan wachten te lang op huisvesting. Dat betekent dat voor het aantal vergunninghouders dat in onze provincie te lang op huisvesting wacht alleen al een AZC nodig is. Het langer op huisvesting moeten wachten heeft ook tot gevolg dat de vergunninghouders langer moeten wachten voordat zij kunnen beginnen met integreren in en participeren aan de Nederlandse samenleving. Dat is niet goed voor de vergunninghouder, maar ook niet voor onze samenleving.

De druk op de opvangcapaciteit en de maatschappelijke wens om vergunninghouders zo snel mogelijk te laten integreren en participeren maakt dat wij een dringend beroep op u doen om vergunninghouders sneller te huisvesten. Wij adviseren u daarom om korte termijn te bezien of:

- het huisvestingsproces van vergunninghouders verbeterd kan worden zowel intern als extern;
- een of meer Flexwonen projecten gerealiseerd kunnen worden door transformatie van leegstaand vastgoed of door tijdelijke bouwwerken, zoals units en/of door doorstroomwoningen te realiseren. Een doorstroomwoning is een woning die kamergewijs en tijdelijk wordt verhuurd aan alleenstaande vergunninghouders die wachten op hun gezinnen. Dit kan een woning van een corporatie zijn, al zijn er ook voorbeelden van gemeenten die zelf een woning hebben aangekocht en die woning als doorstroomwoning in de markt hebben gezet.

Relatie huisvesting vergunninghouders en het provinciaal wonen beleid

Het huisvesten van vergunninghouders heeft in onze ogen een duidelijke relatie met het wonenbeleid.

In zijn algemeenheid geldt dat het huisvesten van alleenstaanden en grote gezinnen een uitdaging is omdat de bestaande woningvoorraad over het algemeen te weinig woonruimten voor alleenstaanden en grote gezinnen heeft.

Bij het huisvesten van vergunninghouders zien wij dit ook terug. Veelal moet de vergunninghouder, die alleenstaand is, die alleenstaand is en gezinshereniging heeft aangevraagd of die een groot gezin heeft langer op huisvesting wachten.

Dit maakt dat wij u in het kader van ons wonenbeleid vragen om uw woningbouwprogramma beter op de behoefte aan woonruimten voor alleenstaanden en grote gezinnen aan laten sluiten.

Tot slot

Bovengenoemde voorstellen kunnen bijdragen aan het realiseren van flexibele opvang en aan het sneller huisvesten van vergunninghouders en daarmee aan het realiseren van de taakstelling van de gemeente. Bijkomend voordeel is dat wij daardoor hopelijk minder gemeenten op de bestuurlijke interventieladder hoeven te plaatsen.

Omdat deze maatschappelijke opgave in onze ogen nu opgepakt moet worden doen wij een dringend beroep op u om mee te werken aan het verminderen van de druk op de opvangcapaciteit door het realiseren van opvangplekken al dan niet in combinatie met Flexwonen en door gekoppelde vergunninghouders zo snel mogelijk te huisvesten.

Deze maatschappelijke opgave zal op diverse manieren worden gemonitord.

- De Provinciale Regie Tafel zal monitoren of in hoeverre de provinciale opgave aan opvangplekken wordt gerealiseerd.
- Via de regionale woningbouwprogramma's waarin de Flexwonen projecten opgenomen worden monitoren wij de Flexwonen component van te realiseren opvang en de mate waarin het woningbouwprogramma aan sluit op de behoefte aan woonruimten voor alleenstaanden en grote gezinnen.
- Via ons toezicht monitoren wij al dan niet tijdig huisvesten van vergunninghouders.

Met deze brief, die wij in afschrift aan de voorzitters van de 8 Zuid-Hollandse wonen regio's en van de 4 veiligheidsregio's sturen, hebben we inzichtelijk gemaakt waarom het realiseren van opvangplekken en/of het sneller huisvesten van vergunninghouders een urgent maatschappelijke opgave is. Wij vertrouwen op uw medewerking om de maatschappelijke opgave tot een goed einde te brengen,

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

BIJLAGE: beschrijving van het toekomstbeeld van het asielsysteem en van de opvangvormen

In het asielsysteem maken bestuurlijke partners afspraken over voldoende flexibele opvangcapaciteit. Hierdoor kunnen plotselinge veranderingen in de vraag naar opvangplekken beter en voorspelbaar worden opgevangen.

Asielzoekers beginnen de asielprocedure op de Gemeenschappelijke Vreemdelingenlocatie (GVL). De procedure start met de aanmeldfase, die ongeveer driedagen duurt. Aan het einde van de aanmeldfase worden drie groepen asielzoekers onderscheiden:

- evident kansrijke asielzoekers,
- evident kansarme asielzoekers,
- een restgroep van asielzoekers.

De evident kansrijke asielzoekers worden zo snel mogelijk in de nabijheid van de beoogde gemeente van huisvesting geplaatst. Tijdens het asielproces en het verblijf in de opvang wordt gestart met de integratie. Voor een goede integratie is een doorgaande lijn tussen de integratie in de opvang en de integratie en huisvesting door de gemeente van belang.

De evident kansarme asielzoekers starten zo snel mogelijk met de terugkeer.

In het toekomstbeeld bestaan drie typen opvangvormen:

- Gemeenschappelijke vreemdelingenlocaties (GVL)
Op deze locaties beginnen alle asielzoekers de asielprocedure. Hier werken allen asieldiensten samen aan een doelgroepgericht asielproces, dat bepaalt welk vervolgtraject nodig is. De restgroep en de evident kansarme asielzoekers blijven op de GVL, zolang zij intensief contact hebben met de asieldiensten.
- Satellietlocaties
De satellietlocaties voorzien in aanvullende capaciteit voor de GVL's. Hier kunnen asielzoekers worden opgevangen die (in een bepaalde fase van het asielproces) minder frequent contact hebben met de asieldiensten. Het gaat hierbij vooral om de restgroep van evident kansarme asielzoekers, want in beginsel vinden op deze satellietlocaties geen proceshandelingen plaats.
- Regionale opvanglocaties (ROL)
In de regionale opvanglocaties worden zo snel mogelijk vergunninghouders en evident kansrijke asielzoekers geplaatst. Iedere ROL is verbonden aan meerdere gemeenten in de regio; deze gemeenten huisvesten de vergunninghouders die in de ROL opgevangen zijn. Voor een vergunninghouder krijgt in de ROL de overgang van opvang naar huisvesting vorm, met activiteiten die gericht zijn op (de voorbereiding op) de inburgering, integratie en vestiging in een aan de ROL verbonden gemeente.

	Beschrijving	Omvang	Aantal locaties	Groepen asielzoekers
GVL's	Procescentra waar alle asielzoekers binnenkomen en de asielprocedure doorlopen	>1000 opvang plekken	4 in Nederland (meer indien nodig)	<ul style="list-style-type: none"> - Alle groepen asielzoekers in eerste fase van procedure - Asielzoekers die procedure snel kunnen doorlopen en intensief contact hebben met asieldiensten
Satellietlocaties	Locaties die dienen als ventiel voor GVL's en voor opvang van specifieke groepen	300-1200 opvang plekken	Afhankelijk van instroom	<ul style="list-style-type: none"> - Asielzoekers met minder intensief contact met asieldiensten (bijv. door verlengde procedure) - Asielzoekers die specifiek opvangregime behoeven (bijv. t.a.v zorg)
Regionale opvanglocaties	Locaties dichtbij gemeente van huisvesting, met activiteiten gericht op integratie	>300 opvang plekken	Minimaal 1 per provincie (afhankelijk van taakstelling)	<ul style="list-style-type: none"> - Hoofddoelgroep: vergunninghouders en evident kansrijken - Sub-doelgroep: overige groepen asielzoekers en andere bevolkingsgroepen

Flexibele opvangvormen

Het streven is om naar flexibele opvangvormen te ontwikkelen, waarmee ingespeeld kan worden op fluctuerende behoefte aan opvangplekken. Hiermee wordt voorkomen dat dan weer locaties worden gesloten en dan weer locaties moeten worden geopend.

Flexibele opvangvormen zijn vormen waar asielzoekers en vergunninghouders die wachten op huisvesting opgevangen worden en gelijktijdig (bijvoorbeeld in een aparte vleugel) of volgtijdelijk (in een tijd met minder behoefte aan opvang) ook aan andere groepen woningzoekenden (spoedzoekers) huisvesting bieden.

Satellietlocaties en regionale opvanglocaties kunnen worden ingericht als flexibele opvangvorm. Flexibele opvangvormen hebben voor het asielsysteem het voordeel dat tegen beperkte kosten flexibele opvangcapaciteit kan worden aangehouden, waardoor het mogelijk is om de opvangcapaciteit sneller op- of af te schalen zonder dat er locaties geopend of gesloten moeten worden.

Gemeenten met flexibele opvangvormen kunnen spoedzoekers in deze flexibele opvangvorm tijdelijke woonruimte bieden. Het mengen van asielzoekers, vergunninghouders en andere bewoners heeft een positief effect op de inburgering en kan bijdragen aan het lokaal draagvlak voor flexibele opvang.

Het is de bedoeling dat de toekomstige uitbreidingen van de opvangcapaciteit voor ten minste de helft uit flexibele opvangvormen bestaat.